

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026-YIL
IYUL/7-SON, II-QISM

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

OpenAIRE

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ФИЛИАЛ В г. ТАШКЕНТЕ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, iyul.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

OILAVIY KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY MEXANIZMINI TIZIMLI TAHLILI	10
Sultonov Bobirmirzo Mavlonjon o'g'li	
NEW ZEALAND'S EXPERIENCE IN TRANSITIONING TO INFLATION TARGETING	21
Duskobilov Umidjon Sharofiddinovich	
ВЛИЯНИЕ ПАРАМЕТРОВ ПРОЦЕССА ТЕКУЧЕСТИ НА СВОЙСТВА ГРАНУЛИРОВАННЫХ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ УГОЛЬНЫХ ОТХОДОВ В РАМКАХ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ	28
Абдуганиев Азизбек, Кулдашева Азиза	
BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA BOJXONA TO'LOVLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK BAHOLASH VA PROGNOZLASH	33
Fayzullayev Farrux Sharofovich	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIGA (MHXS) O'TISHDA UCHRAYDIGAN ASOSIY MUAMMOLAR: SO'ROVNOMA NATIJALARI ASOSIDA TAHLIL	41
Safarova Gulbahor Nusratovna	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTI INNOVATSION EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH MODELI	45
Muradov Bahrom, Masharipov Ma'sud	
TIJORAT BANKLARIDA QARZ OLUVCHILARNING TO'LOVGA LAYOQATLILIGINI BAHOLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	49
Soibov Jamshid Raxmatqulovovich	
O'ZBEKISTONDA CHEGARALARARO TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA BOJXONA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	56
Ergashev Qobiljon Ernazarovich	
TIJORAT BANKLARIDA ICHKI AUDITNING IQTISODIY MOHIYATI VA FUNKSIONAL EVOLYUTSIYASI: XALQARO STANDARTLARNING YANGI AVLADI ASOSIDAGI YONDASHUV	62
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
MOLYAVIY INVESTITSİYALAR AUDITINI O'TKAZISH METODIKASINI VA AUDIT RISKLARINI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	69
Jumamurodov To'libay Yeldashbayevich	
MOLYAVIY HISOBOT IZOHLARIDA UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR QADRSIZLANISHI YUZASIDAN OCHIB BERILADIGAN AXBOROTLAR TARKIBINI KENGAYTIRISH ORQALI HISOBOT SHAFFOFLIGINI OSHIRISH.	75
Fayzullayev Begzod Baxtiyor o'g'li	
XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASINI O'ZBEKISTON DAVLAT SEKTORI ICHKI AUDITIGA MOSLASHTIRISHNING KONSEPTUAL MODEL VA MUHIMLIK DARAJALARINI ME'YORIY-HUQUQIY BAZAGA JORIY ETISH	82
Ismatillayev Baypo'lat Xushvaqtovich	
O'ZBEKISTONDA TOVAR YETKAZIB BERISH ZANJIRI ISHTIROKCHILARI FAOLIYATI VA BOJXONA NAZORATI TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI TAHLILI	90
Ergashev Qobiljon, Kilichov Nazar	
DAVLAT XARIDLARI BO'YICHA ICHKI AUDITNING XATARGA YO'NALTIRILGAN METODOLOGIYASI	96
Rajabov Shuxrat Ismayilovich	
TIJORAT BANKLARIDA ICHKI AUDIT XIZMATI TUSHUNCHASINING IQTISODIY MAZMUNI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	101
Ismailov Azizbek Madaminovich	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA XATARGA YO'NALTIRILGAN ICHKI AUDIT METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	109
Tojiyeva Shahlo Mahmatmurodovna	

IQTISODIY O'SISH OMILLARINI RIVOJLANISHIDA MOLIVAVIY XAVFLARNING TA'SIRI VA ULARNI KAMAYTIRISH IMKONIYATLARI	115
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QASHQADARYO VILOYATIDA YALPI HUDUDII MAHSULOT VA BANDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI KORRELYATSION BOG'LIQLIK.....	118
Karimov Olimjon Akramovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЖИЛИЩНЫМ СТРОИТЕЛЬСТВОМ В Г. ТЕРМЕЗЕ В УСЛОВИЯХ РОСТА ИНВЕСТИЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ	124
Токсонов Хуршид Эгамбердиевич	
VINOCHILIK SANOATI KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	129
Botirov Lazizbek Botirovich	
MEHNATGA HAQ TO'LASHNING IQTISODIY MAZMUNI, TASNIFI VA HISOB OBYEKT LARI SIFATIDAGI XUSUSIYATLARI	134
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR JARAYONIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI	139
Marpatov Shavkat Mavlonxonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALAR UCHUN MOLIVALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSİYALASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	145
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТНЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ.....	150
Ташмухамедова Карима Саматовна	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТНЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ.....	156
Sultonmurod Qurbonov, Ahmadjon Ibadullaev, Elmira Teshabayeva, Umar Chorshanbiev	
ECONOMIC STRUCTURE AND DEVELOPMENT PRIORITIES FOR STRENGTHENING INTERREGIONAL ECONOMIC COOPERATION: EVIDENCE FROM NAMANGAN REGION	161
Sattarov R. A.	
MATERIALLARNING TARKIBI VA TUZILISHINING ULARNING XOSSALARIGA TA'SIRINI TAHLIL QILISH... ..	167
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o'g'li	
REMOTE WORK AND EMPLOYEE ENGAGEMENT: INSIGHTS FROM TASHKENT IT FIRMS.....	171
Narmurodova Sitara Aktamovna	
OPTIMIZING CONVERGENT-DIVERGENT ROCKET NOZZLE GEOMETRY (30°/10°) TO ENHANCE THE ALTITUDE PERFORMANCE OF MODEL ROCKETS USING SOLID SUGAR PROPELLANTS.....	176
Berdiyev Usmon Tolib o'g'li	
TIRBAND HUDUDLARDA SODIR BO'LAYOTGAN YO'L-TRANSPORT HODISALARINING TAHLILI.....	181
Xolmatov Umid Sadirdinovich	
TRANSPORT TIZIMIDA HARAKAT XAVFSIZLIGIGA KOMPLEKS TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI GIS-TSI ASOSIDA BAHOLASH VA KAMAYTIRISH (JIZZAX SHAHRI MISOLIDA)	186
Kamolov Otabek Quدراتovich	
DEVELOPMENT OF ELASTOMER COMPOSITIONS BASED ON LOCAL RAW MATERIALS FOR RAILWAY RAIL PADS AND EVALUATION OF THEIR DYNAMIC PROPERTIES.....	192
Ibadullaev Akhmadjan, Lesov Kuvandik, Samandarov Xushnodbek, Chorshanbiev Umar	
SHUDGORLANGAN YERLARNI EKISHGA TAYYORLASHDA QO'LLANILADIGAN MASHINA PLANKALI G'ALTAKMOLASINING PARAMETRLARINI ASOSLASH	198
Muqimova Davlatxon, Giyasidinov Abdumannob, Haydarov Murodjon	
HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT AND ITS IMPACT ON THE BUSINESS ENVIRONMENT IN UZBEKISTAN: A LITERATURE REVIEW	203
Dilafroz Kuchkorova	

KLASTERLARDA ASOSIY FAOLIYAT DAROMADLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	209
Shirov Javlonbek Akbarovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	
ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ НА ОСНОВЕ КРИТЕРИЕВ ESG..	215
Айтмуратова Улбике Жалгасовна	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARI HAYOTIY AYLANISH BOSQICHLARINI ANIQLASH USULLARINI	
AUDITGA TASIRI: YOSHGA OID USUL	222
Muydinov Erkin Djamaldinovich	
HUDUDNING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHINI BOSHQARISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI...	
.....	229
Raximov Jo'rabek Raximovich	
XALQARO MARKETING STRATEGIYALARINING NAZARIY ASOSLARI VA EKSPORT FAOLIYATIDAGI ROLI	
.....	236
Shoxida Ibadullayeva	
EKSPORT SAMARADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQ RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	
YO'LLARI.....	240
Matyoqubov Arslonbek G'ayrat o'g'li	
CHORRAHA SVETOFORLARINING AQLLI AVTOMATLASHTIRILGAN BOSHQARUV PARAMETRLARINI	
SUMO MODEL ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	244
Bayozov Ravshan Rajabovich	
M-39 YO'LINING 989-1013 KMLARIDAGI TOG'LI HUDUDLARDA SODIR ETILGAN YTHLARNING	
TAHLILI ASOSIDA CHORA-TADBIRLAR ISHLAB CHIQISH SAMARADORLIGI.....	251
Shokirov Ozod G'aybullay o'g'li	
SHAHAR MAGISTRAL YO'LLARINING TUZILISHI VA TRANSPORT OQIMI	258
Xayrullo Raximovich Baynazarov	
ELEKTROMOBILLAR BATAREYALARINI TURLI IQLIM SHAROITLARIDA QIZDIRISH UCHUN	
SARFLANADIGAN ENERGIYA VA VAQT KO'RSATKICHLARINI OPTIMALLASHTIRISH	266
Qosimov Baxtiyor Axmatjonovich	
ELEKTROMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH STANSIYALARI FAOLIYATINING BOSHQARUV	
MODEL.....	272
Xasanov Bunyodjon Ibragim o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING HUDUDIIY	
XUSUSIYATLARI.....	279
Vaisov Dilshod, Madraximov Qahramon	
EKSPORT-LOGISTIKA INFRATUZILMASI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XORIY DAVLATLARI	
TARJIBASI	285
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
TA'LIM JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI ADAPTIV BAHOLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	
VA UNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	291
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li	
FERMENTLANGAN NO'XAT UNI VA BUG'DOY UNI ARALASHMASIDAN TAYYORLANGAN NONNING	
SIFATI VA OZIQAVIY QIYMATINI ASOSLASH.....	295
Kamolova Muxlisa, Barakayev Nusratilla	
QURILISH KORXONALARI UCHUN YASHIL STRATEGIK BOSHQARUV MODEL.....	302
G'ulomova Shaxlo Baxtiyor qizi	
ИССЛЕДОВАНИЕ ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ СОЛЕВОГО ПЛАСТА И КАРСТА	
ТЮБЕГАТАНСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ	310
Холбаев Бахром, Курбанов Диярбек	
VALIKLI JINNING IKKI PICHQOLI TIZIMIDA TOLA AJRATISH JARAYONINING NAZARIY TAHLILI.....	314
Abdugapparova Sh.N., Yuldashev A.X.	

YO'L-TRANSPORT HODISALARI SODIR BO'LISHIDA HAYDOVCHINING PSIXOFIZIOLOGIK HOLATINING TA'SIRI.....	319
Ulkanov Sardorjon Sodiqjon o'g'li	
QISHLOQ MAHALLALARIDA MARKAZIY ISSIQLIK TIZIMLARINI VODOROD ENERGIYA GENERATORLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING TEXNOLOGIK VA IQTISODIY ASOSLARI.....	323
Askarov Xasanjon, Jumaqulova Zulayho	
MUHIM AXBOROT INFRATUZILMASI OBYEKTLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA KIBERXAVFSIZLIK BO'YICHA MUTAXASSISLARNI AMALIYOTGA YO'NALTIRILGAN TAYYORLASH.....	329
G'ulomov Sherzod Rajaboyevich	
BARBOTAJLI ABSORBER QURILMASINING GIDRAVLIK QARSHILIGINI TADQIQ ETISH.....	338
Xalilov Ismoiljon, Askarov Xasanjon	
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO'P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILIY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI.....	345
Xusanova Malohat Mingnorovna	
AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	349
A. B. Qurbonov	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH HAJMINI CHEKLAYOTGAN MUAMMOLAR.....	357
Toshpulatov Asronbek Mutalibovich	
РЕАЛИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭНЕРГЕТИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	364
Матчанов Умирзак Сейтжанович	
MEHNAT BOZORI TRANSFORMATSIYASINING ZAMONAVIY SHAKLLARI: NAZARIY ASOSLAR VA GENDER JIHATLARI TAHLILI.....	371
Xasanova Shaxzoda Sarvar qizi	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA YANGI O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TA'LIM RIVOJLANISHINING TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI.....	375
Masharipova Maksuda Becnazarovna	
MEHNAT MUHOFAZASIDA INSON OMILINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	380
Ashirqulova Qurbonoy, Nurbek Mamatov	
BILIMGA ASOSLANGAN AVTONOM AGENTLAR VA RAG TEXNOLOGIYALARI.....	387
Ibragimov Sanjarbek Salijanovich	
EKSPORT SALOHİYATINI BAHOLASHDA QIYOSIY USTUNLIK (BALASSA) INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	395
Olchinboyev Otabek Abdusamad o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KORPORATIV MOLIYALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	399
Abduraxmonov Farrux Talipjanovich	
HUJURLARNI ANIQLASH TIZIMLARIDA TAHDID MODELINI ISHLAB CHIQRISH.....	404
Barotova Zahro Akmaljon qizi	
G'ISHTNI QURITISH VA PISHIRISH JARAYONLARI.....	413
Askarov Xasanjon	
BUG' TURBINALI GENERATORLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY TEXNIK YECHIMLARI.....	417
Xudoyqulov Zoki, Eshbekov Muxriddin	
EFFECTIVE WAYS TO USE DEVICES OPERATING IN A MECHATRONICS SYSTEM.....	421
Makhammaillo Aliboyev	
KREATIV IQTISODIYOT VA GENDER INKLYUZIV RIVOJLANISH O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK: XALQARO TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	427
Sharipova Aziza Faxriddin qizi	

DAVLAT TASHKIOTLARIDA MENTORLIK TIZIMINI JORIY ETISH HOLATI VA INNOVATSION MODELAR TAHLILI	431
Xurshida Maxmadaminova	
O'ZBEKISTONDA KREATIV IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH HOLATI VA ISTIQBOLLARI.....	440
Dusmuxamedov Oybek Suratbekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSION MODEL OMILLARI VA DRAYVERLARI.....	446
Abruyeva Xilola Sherbekovna	
УПРОЩЕННЫЙ СПОСОБ ВЫЧЕРЧИВАНИЯ ПРОФИЛЯ ЗУБЧАТОГО КОЛЕСА ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ КУРСОВЫХ РАБОТ ПО «ТЕОРИИ МЕХАНИЗМОВ И МАШИН».....	455
Файзуллаев Асамитдин, Файзуллаев Салохитдин	
МОДЕЛИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМОВ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ.....	459
Джидибаева Гульзат, Абдуллаев Ильгор, Далиев Ахтам	
MAXSUS KIYIMBOR TO'QIMALAR UCHUN BAZALT XOMASHYOSINI TAYYORLASH TEXNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	467
Mustanova Zilola Abdusamat qizi	
РАЗРАБОТКА МЕТОДОВ И АЛГОРИТМОВ ПАРАМЕТРИЧЕСКОГО 3D-МОДЕЛИРОВАНИЯ ОДЕЖДЫ С УЧЁТОМ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК ФИГУРЫ ЧЕЛОВЕКА	473
Каримбердиева Мохинур Шерзод кизи	
O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA FISKAL SIYOSATDAN FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	481
Azamatov Po'lat To'liqunovich	
CHIZMA GEOMETRIYA FANINI O'QITISHDA VIRTUAL MUHIT TUSHUNCHASI VA UNING FAZOVIY TASAVVURNI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI	487
Yusubjonov Jonibek Farxod o'g'li	
ANDIJON SHAHRI BOBURSHOH KO'CHASIDA TRANSPORT VOSITALARINING XAVFSIZ HARAKATINI TASHKIL ETISH.....	495
Meliqo'ziyev Abdulaziz Rasuljon o'g'li	
CHAQIQ TOSH ISHLAB CHIQARISH TANNARXINING ASOSIY KO'RSATKICHLARI	501
Qosimov Karimjon, Zuhritdinov Alisher, Kosimova Maloxatxon, Zo'xriddinov Dilmurod, Mahammadjonov Nurmahamad	
COMPOSITION ANALYSIS OF DEMERCAPTANIZED RESIDUAL STREAMS AND GAS CONDENSATES AS RAW MATERIALS FOR THE SYNTHESIS OF MERCAPTAN-CONTAINED ODORANTS	508
Tilloeva Shakhnoza Fakhritdinovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA INNOVATSION BOSHQARUVNI TASHKIL ETISH NATIJADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI.....	514
Fayzullayev Jonibek Mambetsaliy o'g'li	
KREDIT PORTFELINI BOSHQARISHNING TAMOYILLARI, USULLARI VA BAHOLASH MEZONLARI.....	520
Farxod G'afforovich	
TIJORAT BANKLARI KREDITLARINING MAHALLA TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI.....	526
Yodgorov Farrux G'afforovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA TASHILADIGAN TOVARLAR USTIDAN BOJXONA NAZORATINING TASHKILY-BOSHQARUV MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	533
Berdiyev Abbas, Ergashev Qobiljon	
TRANSPORT SOHASIDA MOLIYAVIY FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (TOSHKENT METROPOLITENI MISOLIDA).....	540
Xamrayev Jamshid Panjiyevich	
JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI ASOSIDA O'ZBEKISTONDA BOJXONA TO'LOVLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	547
Sarmanov Orifjon Adiljonovich	
JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN OLIB KIRILADIGAN TOVARLARGA BOJSIZ OLIB KIRISH NORMASINI QO'LLASH VA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH	554
Nomozov Abduvohid Abdurazzoq o'g'li	

JA'HON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI ASOSIDA O'ZBEKISTONDA BOJXONA TO'LOVLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Sarmanov Orifjon Adiljonovich

Bojxona instituti "Bojxona to'lovlari va statistikasi" kafedrası

dotsent v.b., i.f.f.d. (PhD)

ORCID: 0009-0003-5035-4368

E-mail: sarmanovorifjon@gmail.com

Annotatsiya. O'zbekistonning Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lish jarayonida bojxona to'lovlari tizimini xalqaro qoidalar talablariga muvofiqlashtirishning ustuvor yo'nalishlari tahlil qilingan. Bojxona yig'irlarini ko'rsatilgan xizmatlarning taxminiy qiymati bilan bog'lash, eng ko'p qulaylik berish (MFN) rejimini qo'llash, bojxona qiymatini aniqlashda bitim qiymati usulining ustuvorligini ta'minlash, to'lovni kechiktirish va bo'lib-bo'lib to'lash mexanizmlarini raqamlashtirish hamda bojxona nazoratining asosiy e'tiborini tovarlar chiqarib yuborilgandan keyingi auditga yo'naltirish zarurligi asoslab berilgan. Tadqiqot natijasida tarif majburiyatlari, bojxona yig'irlari va ma'muriy tartibotlarni yagona monitoring ko'rsatkichlari asosida boshqarishga qaratilgan metodologik takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Jahon savdo tashkiloti, bojxona to'lovlari, import bojxona boji, eng ko'p qulaylik berish rejimi, bojxona qiymati, bojxona yig'irlari, savdoni soddalashtirish, bojxona audit, raqamlashtirish.

Abstract. Priority areas for aligning the customs payment system of the Republic of Uzbekistan with international rules during the country's accession to the World Trade Organization are analysed. The study substantiates the need to link customs fees and charges to the approximate cost of services rendered, apply most-favoured-nation (MFN) treatment, ensure the primacy of the transaction value method in customs valuation, digitalise deferred and instalment payment mechanisms, and shift the focus of customs control towards post-clearance audit. Based on the findings, methodological proposals are developed for managing tariff commitments, customs fees, and administrative procedures through an integrated system of monitoring indicators.

Keywords: World Trade Organization, customs payments, import customs duty, most-favoured-nation (MFN) treatment, customs valuation, customs fees, trade facilitation, post-clearance audit, digitalization.

Аннотация. Проанализированы приоритетные направления приведения системы таможенных платежей Республики Узбекистан в соответствие с требованиями международных правил в процессе вступления страны во Всемирную торговую организацию. Обоснована необходимость увязки таможенных сборов с приблизительной стоимостью оказываемых услуг, применения режима наибольшего благоприятствования (РНБ), обеспечения приоритетного использования метода определения таможенной стоимости по стоимости сделки, цифровизации механизмов отсрочки и рассрочки уплаты таможенных платежей, а также переноса основного акцента таможенного контроля на аудит после выпуска товаров. По результатам исследования разработаны методологические предложения, направленные на управление тарифными обязательствами, таможенными сборами и административными процедурами на основе единой системы показателей мониторинга.

Ключевые слова: Всемирная торговая организация, таможенные платежи, импортная таможенная пошлина, режим наибольшего благоприятствования, таможенная стоимость, таможенные сборы, упрощение торговли, посттаможенный аудит, цифровизация.

KIRISH

Jahon savdo tizimida bojxona to'lovlari nafaqat davlat budjeti daromadlarini shakllantiruvchi fiskal vosita, balki bozorga kirish shartlari, raqobat muhiti va tashqi savdo xarajatlarini belgilovchi muhim institutsional mexanizm ham hisoblanadi. JST 166 ta a'zoni birlashtirib, jahon savdosining qariyb 98 foizini qamrab oladi [1]. Shu sababli tashkilotga a'zolik milliy boj tariflarini muzokaralar orqali bog'lash, bojxona qiymatini xolis aniqlash, yig'irlarni ko'rsatilgan xizmatlar xarajatlari bilan cheklash hamda bojxona tartibotlarining shaffofligini ta'minlashni talab etadi.

O'zbekiston JSTga a'zo bo'lish uchun 1994-yilda ariza bergan va Ishchi guruhi 1994-yil 21-dekabrda tuzilgan. Muzokaralar uzoq tanaffusdan so'ng 2020-yilda faol bosqichga qaytdi [2]. 2026-yil 27–28-iyul kunlari

o'tkazilgan Ishchi guruhining 13-yig'ilishida O'zbekiston a'zolik jarayonini 2026-yilda yakunlash maqsadini tasdiqladi. Shu vaqtga qadar JST Kotibiyatiga bozorga kirish bo'yicha 31 ta ikki tomonlama bitim taqdim etilgan, 2026-yil mart–iyul oylarida esa 190 ta normativ-huquqiy hujjat JST qoidalariga muvofiqlashtirilgan. Ayni paytda valyuta va to'lovlar, import tartibotlari, savdoni soddalashtirish, davlat korxonalari, qishloq xo'jaligini qo'llab-quvvatlash hamda texnik to'siqlarga oid ayrim masalalar bo'yicha muzokaralar izchil davom ettirilmoqda [3].

Mavzuning dolzarbligi 2026-yilda import hajmining jadal o'sishi bilan yanada ortdi. Import bazasining kengayishi, bir tomondan, bojxona to'lovlari tushumlarini oshirish imkonini bersa, ikkinchi tomondan, tarif stavkalari, bojxona qiymati va yig'implarni hisoblashdagi aniqlikni ta'minlashning tadbirkorlik faoliyati uchun ahamiyatini kuchaytiradi. Shu bois JSTga a'zolik jarayonida bojxona to'lovlari takomillashtirish fiskal barqarorlikni ta'minlash, savdo siyosatining prognoz qilinishini oshirish hamda ma'muriy xarajatlarni qisqartirish o'rtasida muvozanatni ta'minlashga xizmat qilishi lozim.

Tadqiqotning maqsadi JSTning bojxona to'lovlariga oid asosiy talablarini milliy qonunchilikdagi 2024–2026-yillardagi islohotlar bilan qiyoslash, amalga oshirilayotgan o'zgarishlarning iqtisodiy va institutsional ahamiyatini baholash hamda a'zolikdan oldingi bosqich uchun o'lchanadigan takliflarni ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

GATT 1994 bojxona-tarif siyosatining uchta tayanch tamoyilini belgilaydi. Birinchidan, I modda eng ko'p qulaylik berish rejimi (MFN) orqali bir a'zoga berilgan tarif afzalligining boshqa JST a'zolariga ham shartsiz tatbiq etilishini nazarda tutadi. Ikkinchidan, II modda muzokarlarda kelishilgan tarif stavkalarini majburiyatlar jadvalida bog'lashni hamda amaldagi stavkalarining ushbu chegaradan oshmasligini belgilaydi. Uchinchidan, VII va VIII moddalar bojxona qiymatini haqiqiy qiymat asosida aniqlash, import va eksport bilan bog'liq yig'implarning fiskal himoya yoki yashirin soliq vositasiga aylanishiga yo'l qo'ymaslik tamoyillarini belgilaydi [4].

Bojxona qiymatini belgilash to'g'risidagi bitim (CVA)ning 1-moddasiga muvofiq, import qilinayotgan tovarning bojxona qiymati belgilangan shartlar bajarilgan taqdirda, tovar eksport uchun sotilganda amalda to'langan yoki to'lanishi lozim bo'lgan narx, ya'ni bitim qiymati asosida aniqlanadi. Bitim qiymatini qo'llash imkonini bo'lmagan hollarda bir xil va o'xshash tovarlar qiymati, chegirib tashlash usuli, hisoblangan qiymat hamda zaxira usullari qat'iy ketma-ketlikda qo'llanadi. Mazkur tizim shartli, o'zboshimcha yoki sun'iy qiymatlardan foydalanishni rad etib, tijorat amaliyotiga mos, xolis va yagona baholashni ta'minlashga xizmat qiladi [5].

Savdoni soddalashtirish to'g'risidagi bitim (TFA)ning 6-moddasi import va eksport munosabati bilan undiriladigan yig'implar miqdorini ko'rsatilgan xizmatlarning taxminiy qiymati bilan cheklaydi hamda ularni davriy ravishda qayta ko'rib chiqishni nazarda tutadi. Bitimning 7-moddasi esa tovarlar yetib kelishidan oldin hujjatlarni qayta ishlash, elektron to'lov, kafolat evaziga kechiktirilgan to'lovni amalga oshirish, xavfni boshqarish, tovar chiqarib yuborilgandan keyingi audit hamda vakolatli iqtisodiy operatorlar uchun soddalashtirilgan tartiblarni joriy etishni belgilaydi [6]. Shunday qilib, bojxona to'lovlari takomillashtirish faqat tarif stavkalarini o'zgartirish bilan cheklanmay, balki hisoblash bazasi, yig'implarning iqtisodiy asoslari, to'lov muddatlari, kafolat mexanizmlari va nazorat modelini ham qamrab oladi.

Milliy huquqiy islohotlarda mazkur talablarning muayyan qismi bosqichma-bosqich o'z aksini topmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Nogironligi bo'lgan shaxslarning bandligini ta'minlash tizimini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF–85-son¹ Farmoni bojxona yig'implarining fiskal maqsadlarda undirilmasligi, bojxona qiymatini aniqlash bo'yicha huquqiy bazani takomillashtirish hamda MFN rejimi qo'llanilmaydigan mamlakatlarga nisbatan tarif yondashuvlarini qayta ko'rib chiqishni nazarda tutadi [7]. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Suv xo'jaligida zamonaviy boshqaruv tizimini joriy qilish va rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash to'g'risida"gi PF–74-son² Farmoni esa bojxona yig'implarining fiskal funksiyasini cheklash yo'nalishidagi islohotlarning izchilligini ta'minlaydi [8]. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Bojxona yig'implari stavkalarini tasdiqlash to'g'risida"gi 55-son³ qarori bojxona rasmiylashtiruvchi yig'implarini bojxona organlari tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar xarajatlarining taxminiy qiymati asosida belgilash hamda import va eksportni rasmiylashtirish stavkalarini o'zaro muvofiqlashtirishni nazarda tutadi [9].

Mavjud tadqiqotlarda JSTga a'zolikning tariflar va ichki ishlab chiqarishga ta'siri asosan umumiy makroiqtisodiy nuqtayi nazardan yoritilgan. Bojxona to'lovlari bo'yicha tadqiqotlarda esa boj stavkalari, bojxona qiymati, bojxona yig'implari, to'lovni kechiktirish hamda post-audit mexanizmlari ko'pincha alohida yo'nalishlar

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Nogironligi bo'lgan shaxslarning bandligini ta'minlash tizimini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF–85-son Farmoni: <https://lex.uz/uz/docs/-7518465>

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Suv xo'jaligida zamonaviy boshqaruv tizimini joriy qilish va rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash to'g'risida"gi PF–74-son Farmoni: <https://lex.uz/docs/-6913766>

3 O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Bojxona yig'implari stavkalarini tasdiqlash to'g'risida"gi 55-son qarori: <https://lex.uz/docs/-7357270>

sifatida o'rganilgan. Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi ushbu elementlarni yagona bo'xona ma'muriyatchiligi tizimi doirasida baholash, 2026-yildagi eng so'nggi huquqiy o'zgarishlarni JST talablari bilan uyg'un holda tahlil qilish hamda natijadorlikni baholash uchun indikatorlar tizimini taklif etishdan iborat.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy-huquqiy, institutsional, tizimli va tavsifiy-statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Qiyosiy-huquqiy tahlilda GATT 1994, Bo'xona qiymatini belgilash to'g'risidagi bitim hamda Savdoni soddalashtirish to'g'risidagi bitim qoidalarini O'zbekiston Respublikasining amaldagi Bo'xona kodeksi, Prezident farmonlari va Hukumat qarorlari bilan qiyoslandi. Institutsional tahlilda tarif siyosati, bo'xona qiymatini aniqlash, bo'xona yig'imi, to'lov qulayliklari, xavfni boshqarish va post-audit o'rtasidagi funksional bog'liqlik tahlil qilindi.

Empirik baza Milliy statistika qo'mitasining 2025-yil yakunlari hamda 2026-yil yanvar–iyun oylariga oid tashqi savdo ma'lumotlari, shuningdek, JST Kotibiyatining 2026-yil iyul oyidagi rasmiy axborotlari asosida shakllantirildi [3; 13; 14]. Tahlil bo'xona tushumlariga oid maxfiy mikroma'lumotlarga emas, balki ochiq agregat ko'rsatkichlarga tayanganligi sababli tarif o'zgarishlarining budget tushumlariga sababiy ta'siri baholanmadi. Asosiy e'tibor ularning ma'muriy va institutsional yo'nalishlarini tahlil qilishga qaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunga kelib O'zbekiston hali JST a'zosi emas, biroq a'zolik paketi yakuniy bosqichga yaqinlashgan. Ishchi guruhning **13-yig'ilishida** bozorga kirish bo'yicha 31 ta ikki tomonlama bitim taqdim etilgani, Hindiston bilan erishilgan kelishuv eng so'nggi bitim ekani hamda qolgan muzokaralar yakuniy bosqichga yaqinlashgani qayd etildi. Shu bilan birga, ayrim qonun hujjatlarining qabul qilinishi davom etayotgani, shuningdek, valyuta va to'lovlar, import tartibotlari, savdoni soddalashtirish, davlat korxonalari hamda qishloq xo'jaligini qo'llab-quvvatlash masalalari bo'yicha muzokaralar izchil davom ettirilayotgani ta'kidlangan [3].

Bu holat bo'xona to'lovlari o'ldirilishini ikki asosiy yo'nalishda davom ettirishni taqozo etadi. Birinchi yo'nalish — a'zolik protokoli va tovarlar bo'yicha tarif majburiyatlari jadvalida kelishiladigan stavkalarini milliy boj tarifi bilan texnik jihatdan uyg'unlashtirish. Ikkinchi yo'nalish — bo'xona qiymati, bo'xona yig'imi, to'lov va kafolatlar, shikoyat qilish hamda post-audit tartiblarini JST qoidalariga nafaqat huquqiy, balki amaliy jihatdan ham moslashtirish.

Tahlillar natijalariga ko'ra, **2025-yilda** O'zbekistonning tashqi savdo aylanmasi (TSA) 81,17 mlrd AQSH dollariga yetib, **2024-yilga** nisbatan 20,7 foizga oshgan. Import hajmi 47,35 mlrd AQSH dollarini, eksport hajmi esa 33,81 mlrd AQSH dollarini tashkil etgan [13]. **2026-yilning birinchi yarmida** TSA 41,01 mlrd AQSH dollariga teng bo'lib, import 21,0 foizga oshgan, eksport esa 8,8 foizga kamaygan (1-jadval).

1-jadval.

O'zbekiston tashqi savdosining asosiy ko'rsatkichlari⁴

Davr	Tashqi savdo aylanmasi, mlrd AQSH doll.	Eksport, mlrd AQSH doll.	Import, mlrd AQSH doll.	Saldo, mlrd AQSH doll.	O'zgarish, %
2025-yil	81,17	33,81	47,35	-13,54	TSA +20,7; eksport +24,0; import +18,5
2026-yil yanvar–iyun	41,01	15,86	25,15	-9,29	TSA +7,4; eksport -8,8; import +21,0

Import hajmining jadal o'sishi bo'xona qiymatini to'g'ri aniqlash, tarif tasnifi hamda tovarning kelib chiqish mamlakatini belgilash sifatiga bo'lgan talabni oshiradi. Shu bilan birga, tashqi savdo saldosi manfiyligi boj stavkalarini fiskal maqsadlarda keskin oshirishdan ko'ra, tarif majburiyatlari, ichki soliqlar va savdoni soddalashtirish choralarining o'zaro uyg'un ta'sirini kompleks baholash zarurligini ko'rsatadi. JSTga a'zolikdan oldingi tarif pasayishlari yuzasidan tovar guruhlari, import elastikligi, mahalliy ishlab chiqarish hamda budget tushumlari bo'yicha ssenariy hisob-kitoblarini tayyorlash maqsadga muvofiq.

O'zbekiston qonunchiligida JST talablariga yaqinlashish bir necha o'zaro bog'liq yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda (2-jadval).

4 O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

2-jadval.

JST talablari va O'zbekistondagi amaldagi islohotlarning qiyosiy tahlili⁵

Yo'nalish	JST talabi	Amaldagi milliy o'zgarish	Keyingi vazifa
Tarif va MFN	GATT I-II: a'zolariga nisbatan kamsitmasdan MFN rejimini qo'llash, bog'langan stavkalarga rioya qilish	Bojxona kodeksining 300¹-moddasi bilan 2026-yil 28-fevraldan standart stavka hamda non-MFN rejimidagi yoki kelib chiqishi noma'lum tovarlar uchun 5–20 foizlik qo'shimcha boj joriy etildi.	A'zolik majburiyatlari jadvali bilan milliy stavkalarni to'liq uyg'unlashtirish hamda rejimlar ro'yxatini ochiq yuritish.
Bojxona qiymati	GATT VII va CVA: bitim qiymatining ustuvorligi, usullar ketma-ketligi, yozma asos va shikoyat qilish huquqi	PF-85-son Farmon bojxona qiymatini aniqlash bo'yicha huquqiy bazani takomillashtirish vazifasini belgiladi. Bojxona kodeksi qiymatni aniqlash usullarini tartibga soladi.	Narx ma'lumotlaridan faqat xavf signali sifatida foydalanish, tuzatish sabablarini yozma ravishda bayon etish hamda apellyatsiya amaliyotini raqamlashtirish.
Bojxona yig'implari	GATT VIII va TFA 6: yig'implar miqdori xizmatning taxminiy qiymati bilan cheklanadi, davriy ravishda qayta ko'rib chiqiladi	Vazirlar Mahkamasining 55-son qarori yig'implarni xizmat xarajatlariga bog'ladi. PF-250-son Farmon bilan rasmiylashtiruv yig'imi 20 foizga kamaytirildi.	Har bir yig'im bo'yicha ochiq xarajat kartasini joriy etish, yillik K_x koeffitsiyentini hisoblash va fiskal ortiqchalikni bartaraf etish.
To'lov va kafolat	TFA 7: elektron to'lov, kafolat evaziga tovarni chiqarish, soddalashtirish	PF-250-son Farmon bilan 14 kungacha foizsiz kechiktirish, bojni 120 kungacha kechiktirib yoki bo'lib-bo'lib to'lash hamda xavfga asoslangan pasaytirilgan ta'minot belgilandi.	Ariza, qaror, kafolat va to'lov jadvalini yagona elektron modulga birlashtirish.
Xavf va post-audit	TFA 7.4–7.5: xavfni boshqarish va tovar chiqarib yuborilgandan keyingi audit	PF-250-son Farmon bilan xavf mavjud bo'lmaganda avtomatik rasmiylashtirish kengaytirildi hamda 2026-yil 1-iyuldan "maslahatchi auditor" tamoyili joriy etildi.	Avtomatlashtirish ulushi, tekshiruv natijadorligi va ixtiyoriy tuzatishlarni ochiq ko'rsatkichlar asosida baholash.
Qayta ishlash rejimi	Tariflarning prognoz qilinishi va ichki neytrallik	PF-250-son Farmon hamda Vazirlar Mahkamasining 266-son qarori bilan xomashyo boji tayyor mahsulot bojidan yuqori bo'lgan holatlar uchun 2027-yil 1-martgacha tajriba tartibi belgilandi.	Tajriba natijalarini xarajat-samara tamoyili asosida baholash hamda doimiy tartibga o'tish mezonlarini oldindan belgilash.

Bojxona kodeksining **300¹-moddasi** alohida ahamiyat kasb etadi. Ilgari non-MFN rejimidagi yoki ishlab chiqarilgan mamlakati aniqlanmagan tovarlarga import boji stavkasining ikki baravari qo'llanilgan bo'lsa, **2026-yil 28-fevraldan** boshlab advalor stavka diapazoniga qarab 5, 10, 15 yoki 20 foizlik qo'shimcha boj belgilandi [10]. Mazkur o'zgarish tarif yukini yanada differensiallashtirishga hamda avval qo'llanilgan "ikki baravar" mexanizmini yanada maqbullashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, a'zolikdan so'ng JST a'zolariga MFN rejimini avtomatik va yagona tartibda qo'llashni ta'minlash maqsadida mamlakatlar rejimi, tovarning kelib chiqishi hamda qo'shimcha bojni hisoblash mexanizmlarini bojxona axborot tizimiga to'liq integratsiya qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Bojxona yig'implari sohasida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Bojxona yig'implari stavkalarini tasdiqlash to'g'risida"gi 55-son qarori xizmat xarajatlariga asoslangan yondashuvni huquqiy jihatdan mustahkamladi [9]. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015-yil 17-dekabrda "Bojxona ma'muriyatchiligi va tashqi savdo tartibotlarini yanada soddalashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-250-son⁶ Farmon bilan bojxona rasmiylashtiruvi yig'imining 20 foizga kamaytirilishi ham ma'muriy xarajatlarni qisqartirishga yo'naltirildi [11]. Shu bilan birga, JST talablariga muvofiqlikni amaliy jihatdan namoyon etish maqsadida yig'im stavkalarini belgilash metodikasi, xizmatlarning mehnat va texnologik xarajatlari, avtomatlashtirish natijasida erishilgan tejam hamda yig'im tushumining xarajatlarga nisbati to'g'risidagi ma'lumotlarni ochiq e'lon qilish maqsadga muvofiq.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015-yil 17-dekabrda "Bojxona ma'muriyatchiligi va tashqi savdo tartibotlarini yanada soddalashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-250-son Farmon to'lovlarni kechiktirish va bo'lib-bo'lib to'lash, xavf darajasiga qarab ta'minotni kamaytirish,

⁵ JST bitimlari va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi asosida muallif ishlanmasi

⁶ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015-yil 17-dekabrda "Bojxona ma'muriyatchiligi va tashqi savdo tartibotlarini yanada soddalashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-250-son Farmon: <https://www.lex.uz/ru/docs/-/7934915>

avtomatik rasmiylashtirish hamda post-audit tizimini rivojlantirish orqali bojxona ma'muriyatchiligini tranzaksiya vaqtida to'liq nazorat qilish modelidan ishonch va keyingi auditga asoslangan zamonaviy modelga bosqichma-bosqich o'tkazishga xizmat qilmoqda [11]. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Tashuvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida"gi 266-son⁷ qarori esa bojxona hududida qayta ishlashdan so'ng erkin muomalaga chiqariladigan ayrim tayyor mahsulotlar uchun bojni hisoblash bo'yicha 2027-yil 1-martgacha amal qiladigan tajriba mexanizmini belgiladi [12]. Mazkur tajriba tarif inversiyasini kamaytirishga xizmat qilishi mumkin. Shu bilan birga, uning natijalarini import boji tejalishi, qayta ishlash hajmi, qo'shilgan qiymat, budjetga ta'siri hamda ehtimoliy suiiste'mol xavfi ko'rsatkichlari bo'yicha baholash maqsadga muvofiq.

Huquqiy hujjatlarning qabul qilinishi o'z-o'zidan bojxona ma'muriyatchiligining samaradorligini to'liq ta'minlamaydi. Shu sababli JSTga a'zolikdan oldingi va keyingi davr natijalarini qiyosiy baholash uchun bojxona to'lovlari tizimi bo'yicha yagona indikatorlar panelini joriy etish maqsadga muvofiq (3-jadval).

3-jadval.

Bojxona to'lovlari ma'muriyatchiligini baholash indikatorlari⁸

Ko'rsatkich	Hisoblash	Boshqaruv maqsadi
Import bilan tortilgan o'rtacha boj stavkasi ($\bar{T}$)	$\Sigma(M_i \times t_i) / \Sigma M_i$	Tarif majburiyatlari bilan amaldagi tarif yuki o'rtasidagi farqni baholash
Yig'im xarajatini qoplash koeffitsiyenti (K_x)	Yig'im tushumi/xizmat xarajati $\times 100$	Yig'implarning fiskal tus olmasligini nazorat qilish
Avtomatik rasmiylashtirish ulushi (A)	Avtomatik deklaratsiyalar/jami deklaratsiyalar $\times 100$	Raqamlashtirish darajasi va xavf selektivligini baholash
Bitim qiymatini qabul qilish ulushi	Bitim qiymati qabul qilingan holatlar/jami import deklaratsiyalari $\times 100$	CVA talablarining amaliy qo'llanilishini baholash
Kechiktirish va bo'lib-bo'lib to'lash qamrovi	Imtiyozli muddat berilgan boj/jami import boji $\times 100$	Aylanma mablag'larni qo'llab-quvvatlash ta'sirini baholash
Post-audit qaytimi	Auditda aniqlangan qo'shimcha to'lov/audit xarajati	Nazorat resurslarining iqtisodiy samaradorligini baholash
Shikoyatlarni hal etish muddati	O'rtacha kalendar kun	Huquqiy aniqlik va protsessual kafolatlarni baholash

Mazkur indikatorlar tariflarni avtomatik ravishda pasaytirish yoki bojxona tushumlarini maksimal darajada oshirishga emas, balki uchta asosiy natijani kompleks boshqarishga xizmat qiladi: JST majburiyatlariga muvofiqlikni ta'minlash, bojxona nazoratining fiskal samaradorligini oshirish hamda tashqi savdo ishtirokchilarining muvofiqlik xarajatlarini optimallashtirish. Mazkur ko'rsatkichlar tovar guruhlari, hududiy bojxona organlari va xavf toifalari kesimida e'lon qilinsa, normativ-huquqiy qarorlarning amaliy ta'sirini muntazam baholash imkoniyati yanada kengayadi.

Tahlil natijalari O'zbekistonda bojxona to'lovlari JST talablariga yaqinlashtirish bo'yicha sezilarli huquqiy baza shakllanganini ko'rsatadi. Bojxona yig'implarini xizmat xarajatlariga bog'lash, fiskal maqsadlarni cheklash, non-MFN tarif yondashuvini differensiallashtirish, to'lovlarni kechiktirish, xavfga asoslangan kafolat mexanizmlarini joriy etish hamda post-audit tizimini rivojlantirish xalqaro standartlarning asosiy yo'nalishlariga mos keladi. Ayniqsa, **2026-yilda** import hajmining 21 foizga o'sishi sharoitida bojxona rasmiylashtiruvini tezlashtirish bilan bir qatorda, bojxona qiymati, tarif tasnifi va tovarning kelib chiqishini aniqlash bo'yicha nazorat sifatini saqlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, muvofiqlikning huquqiy va amaliy darajalari o'rtasida ayrim tafovutlar yuzaga kelishi mumkin. Masalan, bojxona yig'implarining "taxminiy xizmat qiymati"ga asoslanganini normativ jihatdan belgilashning o'zi yetarli emas. Xizmat xarajatlarini hisoblash metodikasi hamda uning natijalari davriy ravishda e'lon qilinishi maqsadga muvofiq. Xuddi shuningdek, Bojxona kodeksida bitim qiymati usulining ustuvorligi belgilangan bo'lsa-da, narx ma'lumotnomalari yoki xavf profillari amaliyotda bojxona qiymatini avtomatik ravishda oshirish vositasiga aylantirilmasligi lozim. Ular faqat qo'shimcha tekshiruv uchun xavf indikatorlari sifatida qo'llanilishi, yakuniy tuzatish esa tegishli hujjatlar hamda yozma asos bilan tasdiqlanishi zarur.

Tarif majburiyatlarining budjetga ta'siri ham kompleks yondashuv asosida baholanishi maqsadga muvofiq. Boj stavkalarining pasayishi bir birlik importdan olinadigan boj tushumini kamaytirishi mumkin, biroq import bazasining kengayishi, norasmiy savdoning qisqarishi, qo'shilgan qiymat solig'i (QQS) tushumlarining ortishi

⁷ O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Tashuvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida"gi 266-son qarori: <https://lex.uz/docs/-2752511>

⁸ Muallif ishlanmasi

hamda ma'muriy xarajatlarning kamayishi ushbu ta'sirni qisman kompensatsiya qilishi mumkin. Shu bois har bir asosiy tovar guruhi bo'yicha "stavka – import hajmi – mahalliy ishlab chiqarish – boj va QQS tushumi – iste'molchi narxi" zanjiri asosida ssenariyli modellash tirishni amalga oshirish maqsadga muvofiq.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonning JSTga a'zolik jarayoni 2026-yil iyul oyiga kelib yakuniy bosqichga yaqinlashdi. Xususan, Ishchi guruhning 13-yig'ilishi o'tkazildi, bozorga kirish bo'yicha 31 ta ikki tomonlama bitim taqdim etildi hamda milliy qonunchilikni JST talablariga muvofiq lashtirish jarayoni sezilarli darajada kengaydi. Shu bilan birga, bojxona to'lovlari tizimining samaradorligi faqat tarif stavkalarini kelishish bilan emas, balki bojxona qiymatini aniqlash, bojxona yig'implari, to'lov qulayliklari, kafolat mexanizmlari, xavfni boshqarish hamda post-audit tizimining amaliy samaradorligi bilan ham belgilanadi. Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, quyidagi takliflar ilgari suriladi:

A'zolik paketi doirasida kelishiladigan bog'langan tarif stavkalari hamda amaldagi boj stavkalari bo'yicha TIF TNning o'n xonali darajasida ochiq elektron taqqoslash reyestrini yaratish, unda MFN rejimi, erkin savdo rejimi va qo'shimcha boj rejimlarini alohida aks ettirish.

Bojxona yig'implari bo'yicha xizmat ko'rsatish jarayoni, xodimlar va axborot tizimlari xarajatlarini qamrab oladigan yagona kalkulyatsiya metodikasini tasdiqlash hamda har yili K_x koeffitsiyentini e'lon qilish. Mazkur koeffitsiyent 100 foizdan barqaror yuqori bo'lgan holatlarda yig'im stavkalarini qayta ko'rib chiqish.

Bojxona qiymatini nazorat qilish jarayonida bitim qiymatini rad etish sabablarini deklarantga elektron shaklda yozma ravishda yetkazish, dalillar bilan tanishish va apellyatsiya qilish imkoniyatini ta'minlash, narx ma'lumotlaridan esa yakuniy qiymat sifatida emas, faqat xavf indikatori sifatida foydalanish.

Bojxona bojini kechiktirish, bo'lib-bo'lib to'lash hamda pasaytirilgan ta'minotni qo'llash bo'yicha ariza, xavf bahosi, qaror, kafolat va to'lov jadvalini "Yagona darcha" tizimi doirasidagi yagona raqamli modulga birlashtirish.

Avtomatik rasmiylashtirish va post-audit o'rtasida xavfga asoslangan resurs taqsimoti mexanizmini joriy etish hamda natijadorlikni avtomatik rasmiylashtirilgan deklaratsiyalar ulushi, tovarni chiqarish vaqti, ixtiyoriy tuzatishlar, qo'shimcha hisoblangan to'lovlari va shikoyatlarni ko'rib chiqish natijalari asosida baholash.

Tarif majburiyatlarining fiskal ta'sirini baholashda faqat import bojini emas, balki QQS, aksiz solig'i, savdo hajmining o'zgarishi, muvofiqlik xarajatlari hamda norasmiy importning qisqarishini ham qamrab oladigan ko'p ssenariyli baholash modelini joriy etish.

Takliflarning amalga oshirilishi O'zbekistonning JSTga a'zolik majburiyatlarini samarali bajarish bilan bir qatorda bojxona to'lovlari ma'muriyatchiligini shaffof, prognoz qilinadigan va iqtisodiy jihatdan asoslangan tizim sifatida yanada takomillashtirishga xizmat qiladi. Natijada fiskal manfaatlar saqlangan holda tashqi savdo ishtirokchilarining huquqiy aniqligi hamda raqobatbardoshligini yanada oshirish uchun qulay sharoit yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Trade Organization. *Who We Are: Membership and World Trade Coverage* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/who_we_are_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
2. World Trade Organization. *Accession Status: Uzbekistan. Working Party Established on 21 December 1994* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/a1_ouzbeistan_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
3. World Trade Organization. *Uzbekistan Reaffirms 2026 WTO Accession Goal, 27–28 July 2026* [Elektron resurs]. – 2026. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/news_e/news26_e/acc_27jul26_470_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
4. World Trade Organization. *General Agreement on Tariffs and Trade 1947, Incorporated into GATT 1994* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
5. World Trade Organization. *Agreement on Implementation of Article VII of GATT 1994 (Customs Valuation Agreement)* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/cv_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
6. World Trade Organization. *Agreement on Trade Facilitation* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/tfa_e.htm (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 3-iyundagi PF–85-son Farmoni. "Bozor islohotlarini yanada jadallashtirish va O'zbekiston Respublikasi milliy qonunchiligini Jahon savdo tashkiloti bitimlariga muvofiq lashtirish bo'yicha navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida" [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-6949734> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 30-apreldagi PF–74-son Farmoni. "Bozor islohotlari va O'zbekistonning Jahon savdo tashkilotiga a'zoligiga erishishni yanada jadallashtirish munosabati bilan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida" [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-7508059> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 31-yanvardagi 55-son qarori. "Bojxona yig'implari stavkalarini tasdiqlash to'g'risida" [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-7357270> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).

10. O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksi [Elektron resurs]. – 2016-yil 20-yanvar. – 2026-yil 2-avgust holatidagi amaldagi tahrir. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-2876354> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 17-dekabrdagi PF–250-son Farmoni. *“Bojxona ma'muriyatchiligi va tashqi savdo tartibotlarini yanada soddalashtirish hamda samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida”* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-7934915> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
12. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 21-maydagi 266-son qarori. *“Bojxona hududida qayta ishlangan tayyor mahsulotlarni erkin muomalaga chiqarishda tovarlarning bojxona qiymatini belgilash va ular bo'yicha bojxona to'lovlarini hisoblash tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida”* [Elektron resurs]. – Kirish rejimi: <https://lex.uz/docs/-8215222> (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
13. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. *2025-yil yanvar–dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasi* [Elektron resurs]. – 21.01.2026. – Kirish rejimi: https://stat.uz/img/news/press-reliz-en-_p94457.pdf (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).
14. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. *2026-yil yanvar–iyun oylarida tashqi savdo aylanmasi* [Elektron resurs]. – 29.07.2026. – Kirish rejimi: https://stat.uz/img/press-relizlar/press_release_uzb_p57994.pdf (murojaat qilingan sana: 02.08.2026).

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100